

821. eln. szám.

A csász. és kir. közös hadügyminister úr megkeresvénye értelmében felhívom Nagyságodat, hogy a Boszniában és Hercegovinában lakó postadíj köteles feleknek szóló hivatalos kiadványok címzésénél — a kézbesítés fokozott biztosítása céljából — mindenkor az illetékes boszniai és hercegovinai helyi hatóságok közvetítését vegye igénybe, és hogy az ilyen kiadványokat tartalmazó leveleket külsőleg a borítékon »porto-mentes, közszolgálati ügyben« megjelöléssel láttassa el.

Budapesten, 1888. évi június hó 27-én.

TREFORT S. K.

1888/9.

1656. eln. szám.

A m. kir. pénzügyminister úr a magyar országos központi takarékpénztár által kibocsátott, $4\frac{1}{2}\%$ -kal kamatozó zálogleveleket, a m. kir. ministertanácsnak 1879. évi október hó 22-én 50/m. T. szám alatt hozott határozatára való tekintettel, f. évi szeptember hó 15-én, 51346. szám alatt kibocsátott körrendeletében, a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékul és bántépénzül elfogadhatóknak nyilvánította.

Miről az egyetem Tanácsát tudomás és mihez tartás végett értesítem.

Budapest, 1888. szeptember hó 26 án.

A minister meghagyásából :

SZALAY IMRE S. K.,
osztálytanácsos.

45,583. szám.

A jelenben érvényes orvostudori szigorlati szabályzat némely intézkedései ellen úgy a tanári testületek, mint az orvosok és orvos-jelöltek körében panaszok merülvén fel, illetőleg óhajok annak módosítására nézve fejeztetvén ki nemcsak, hanem concret javaslat is terjesztetvén már elő a budapesti

egyetemi orvos-tanári kar részéről az általános és kísérleti kór- és gyógytanra vonatkozólag, úgy tekintettel ezen észrevételekre, mint pedig arra, hogy a szabályzat most már tizenöt éve áll fenn s eszerint az orvos-tanári testületnek ideje és módja volt tapasztalatokat tenni arra nézve, mennyiben járúl az egyfelől a tudomány művelésének előbbviteléhez, és mennyiben biztosítja másfelől a gyakorló orvosok alapos kiképzését, melyek annak előnyei és miben állanak hátrányai: részemről is elérkezettnek hiszem az időt, hogy ezen szabályzat egészben és nem csak részben bírálat és revisio alá vétessék s a czélszerűnek talált módosítások abban eszközöltessenek.

Ennélfogva felhivom az egyetem Tanácsát, utasítsa az orvostudományi kart, hogy a szigorlati szabályzatot figyelemmel úgy fennemlített czéljára, mint ennek folytán a szigorlati tárgyak fontosságára s a vizsgálatok módjára, sorrendjére, vezetésére és ellenőrzésére a jelen tanévben beható tárgyalás alá vegye s indokolt javaslatát annak módosítására nézve terjeszse fel.

Egyszersmind dr. Markusovszky Lajos tanácsosomat mint az orvostanulmányi ügyek előadóját azzal bizom meg, hogy e tárgyban közvetlenül szerzendő tapasztalatok végett, az orvosjelöltek vizsgálatainál és szigorlatainál személyesen jelenjen meg, a mennyiben azt egyéb hivatalos teendői mellett tenni módjában lesz.

Hogy ezen kiküldetésében a kolozsvári egyetemen is a lehetőséghez képest eljárhasson, az orvoskari dekanátus által az e tekintetben legalkalmasabb időre nézve értesítendő lesz.

Budapesten, 1888. november 3 án.

GRÓF CSÁKY S. K.

48,549. szám.

A közös hadügyminister úr kívánságára a katona-orvosi ösztöndíjasok szigorúbb ellenőrzése céljából a budapesti egyetem orvoskari dekánya és a 4. hadtest egészségügyi főnöke között a következő megállapodás történt:

Az ösztöndíjas hallgatók utasíttatnak, hogy nyugtatóványaikkal előbb a dekánnál jelentkezzenek, a ki kielégítő szorgalom és előmenetel esetén a nyugtára megfelelő jelzést

és aláírást ad, minek nyomán az ösztöndíj az illetőnek kifizetetik.

Szorgalom és előmenetel elégtelensége esetén a dekán az aláírást megtagadja, s erről a hadtest egészségügyi főnökét értesíti. Az ösztöndíj ekkor nem fizettetik ki, hanem függőben marad.

Az ösztöndíjas mulasztását kellőképen pótolván s helyrehozván, a dekán a nyugták láttamozását a múltra nézve is ismét megadhatja s erről az egészségügyi főnököt értesíti. Az ösztöndíj az ilyen nyugtára ismét kiadatik.

Huzamos hanyagság és rossz előmenetel esetén a dekán az egészségügyi főnököt erről értesíti.

A szigorlók a II. és III. gyakorlati szigorlatok díját, valamint a promóció díját a megelőző szigorlatnak sikeres letévése után megfelelő bizonyítvány alapján kapják meg.

Mint hogy a közös hadügyminister úr hasonló intézkedést kíván a kolozsvári egyetem katona orvosi ösztöndíjas hallgatóira is életbe léptetni, felhivom a tanácsot, utasítsa az orvosi kart, hogy a közlött megállapodásra nézve véleményes jelentését ide mielőbb terjessze fel.

Budapesten, 1888. november hó 29-én.

A minister meghagyásából:

DR. MARKUSOVSKY S. K.,
ministeri tanácsos.

53,912. szám.
1888.

A közös hadügyminister úr kívánságára, azon czélból, hogy a katona-orvosi ösztöndíjasok szorgalma és előmeneteli eredménye szigorúbb módon ellenőriztethessék, a budapesti tud. egyetem dekánja és a 4-ik cs. kir. hadtest egészségügyi főnöke között létrejött megállapodásokat részemről elfogadtam.

Ezen megállapodások, melyeknek szoros foganatosítását a kolozsvári tud. egyetemen ezennel elrendelem, következők:

A katonai ösztöndíjas orvoshallgatók utasíttatnak, hogy nyugtatványaikkal előbb a dekánnál jelentkezzenek, a ki kielégítő szorgalom és előmenetel esetén a nyugtára megfelelő

jelzést és aláírást ad, minek nyomán az ösztöndíj az illetőnek kifizetetik.

Szorgalom s előmenetel elégtelensége esetén a dekán az aláírást megtagadja s erről a hadtest egészségügyi főnökét értesíti. Az ösztöndíj ekkor nem fizetetik ki, hanem függőben marad.

Az ösztöndíjas mulasztását kellőképpen pótolván s helyrehozván, a dekán a nyugták láttamozását a multa nézve is ismét megadhatja s erről az egészségügyi főnököt értesíti. Az ösztöndíj az ilyen nyugtlára ismét kiadatik.

Huzamos hanyagság és rossz előmenetel esetén a dekán az egészségügyi főnököt erről értesíti.

A szigorlók a II. és III. gyakorlati szigorlatok díját valamint a promotio díját csak a megelőző szigorlatnak sikeres letevése után, megfelelő bizonyítvány alapján kapják meg.

Midőn ez értelemben a cs. kir. közös hadügyminister urat oly megkéréssel tudósítom, miszerint az ezen megállapodásoknak fogamatbavételét illetőleg az illető hadtest egészségügyi főnökeit megfelelően utasíttatni sziveskednék, felhivom a Tanácsot, miszerint maga részéről ezen megállapodásoknak pontos követése és fogatosítása felett örködjék.

Budapest, 1889. évi január hó 18-án.

GRÓF CSAKY S. K.

2862. szám.

A m. kir. pénzügyminister úr folyó évi január hó 14-én 3569. sz. alatt hozzám intézett átíratában arról értesített, hogy az 1888. XXXII. t.-cikkkel nyert felhatalmazás alapján, a forgalomban levő magyar földtehermentesítési kötelezvényeknek — beleértve az erdélyi és temesi földtehermentesítési adósságot is — mérsékelt kamatozású kötvényekkel leendő kicserélését mielőbb keresztülvinni óhajtja.

A kicserélés a létrejött megállapodások és illetőleg az ezek alapján kibocsátott és a »Budapesti Közlöny« folyó évi január hó 17-én megjelent 14-ik számában közzétett hirdetményben meghatározott módozatok szerint fog eszközöltetni.

Ezen hitelművelet érdekében is kívánatos tehát, hogy az alapok és alapítványok tulajdonát képező ilyennemű kötelezvé-

nyeknek az említett hirdetményben jelzett záros határidő alatt leendő kicserélése lehetővé tétessék.

Midőn tehát az ez irányban szükséges és alább részletezendő intézkedések megtételére a Tanácsot felhívnam, egyúttal megjegyzem, hogy ezen conversiónak az államkincstárra háruló előnye túlnyomó részben a törlesztés kinyujtása folytán előállandó csekélyebb évi megterheletésben fekszik s a tényleges kamatmegtakarítás aránylag igen jelentéktelen lesz.

Ez a körülmény a míg egyrészt a kibocsátandó 4%-os címleteknek a régi földtehermentesítési kötvényekkel szemben nagyobb állandóságot biztosít, másrészt tekintettel arra, hogy az új címletek minden adó, bélyeg és illeték alól mentesek lesznek, holott a régi kötelezvényeket 7%-os — törvényhozásilag esetleg még feljebb is emelhető — kamatadó terheli és miután a régi kötvények birtokosai a régi kötvények helyébe adandó új kötvényeket a fent említett hirdetményben meghatározott s jóval a névértéken alól levő árfolyamon fogják nyerni, azt eredményezi, hogy a kötvénybirtokosok kamatjövödelme a kicserélés folytán csak igen jelentéktelen mérvben, minden 100 forintnyi névérték után legfeljebb 15 krral fog csökkenni, sőt a régi kötvényeket terhelő adónak — ki nem zárt eshetőséget-képező emelése eseteit számbavéve — a kamatkülönbség teljesen elenyészik.

Figyelmet érdemel még azon körülmény is, hogy az új kötvények felmondása vagy nagyobb mérvű kisorsolása a legközelebbi 10 éven belül ki van zárva.

A forgalomban levő földtehermentesítési kötvények birtokosai tehát csak saját érdekükben járnak el, midőn kötvényeiket a kibocsátandó új 4%-os kötvényekkel felcserélik.

Ezek előrebocsátása után fölhívom a Tanácsot, hogy a kezelésük alatt álló s magyarországi (beleértve a temesit is) és erdélyi földtehermentesítési kötvények kicserélését a már említett hirdetményben meghatározott módon és időben eszközölje.

Budapest, 1889. évi január hó 21-én

GRÓF CSÁKY S. K.

480. eln. szám.

A pénzügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. ministerelnök úr f. évi február hó 2-án ^{62.808.}_{ex 1888.} sz. alatt kibocsátott körrendeletében valamennyi pénzügyi hatóságot értesítette, hogy a »Magyar Földhitelintézet«, a »Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete«, a »Nagyszebeni földhitelintézet«, az »Osztrák-magyar bank«, a »Pesti magyar kereskedelmi bank«, a »Magyar jelzálog hitelbank« és a »Magyar országos központi takarékpénztár« záloglevelei, továbbá a »Pesti hazai I-ső takarékpénztár« kamatozó kötvényei, a »Pesti magyar kereskedelmi bank« községi kötvényei és a »Magyar jelzálog hitelbank« kamatozó nyereség-kötvényei az 1887. október 7-én tartott ministertanács határozatában foglalt elvi megállapodás folytán a pénzügyi igazgatás minden ágazatában üzleti biztossággal és bánatpénzül további intézkedésig elfogadhatók.

Miről a Tanácsot tudomás és miheztartás végett értesítem.
Budapest, 1889. évi február hó 25-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

2279. eln. szám.

ex 1888.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister úr múlt évi december hó 19-én 50.514. sz. alatt hozzám intézett átíratában tudatta velem, hogy a vezetése alatt álló posta-intézet kezelési teendőit nagy mértékben megnehezíti és szaporítja a kocsipostán portómentességet élvező hatóságok és hivatalok által majdnem kivétel nélkül követett azon eljárás, miszerint pénzküldeményeiket, gyakran még a legcsekélyebb összegűeket is, nem portómentes postai utalvánnyal, hanem pénzes levélben adják postára; jóllehet a pénzes levélnek fölszerelése magára a küldő hatóságra nézve még az esetben is több költséggel és több fáradsággal jár, mint egy portómentes utalványnak kitöltése, ha az utalványozott pénzre vonatkozó írásbeli közlemény külön levélben küldetnék el.

A portómentes postautalványoknak nagyobb mértékben való használatba vétele ellen számbavehető nehézség annál kevésbé foroghat fenn, a mennyiben a pénzt küldő hatósági vagy hivatali közegnek a részére kiszolgáltatott feladó-vevény

nyilvántartása által ép úgy módjában áll a postautalvány, mint a pénzes levél tényleges postára adásáról meggyőződni Ehez járúl még az is, hogy a pénznek postautalvánnyal való küldése úgy a küldő-, mint a felvevőnek is több biztosítékot nyújt. A postakezelésben elérhető könnyítések és egyszerűsítések szempontjából felhívom Nagyságodat, hogy a hatósága alatt álló hivatalt vagy intézetet, illetőleg hivatalokat vagy intézeteket utasítsa, miszerint mindazon, ötven forintot meg nem haladó pénzküldemények, melyek a postai tarifák és posta-üzleti szabályok 67. §-ában foglalt határozmányok értelmében portómentesen szállítandók, ezentúl az említett tarifák 28. §-ának 2. pontjában körülírt módon, kizárólag portómentes utalványok útján adassanak postára. Ez alól természetesen kivételnek van helye akkor, ha az elküldendő hivatalos pénz corpus delictit képez, vagy pedig ezüst, esetleg arany pénzből áll.

Budapesten, 1889. évi február hó 19-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

596. eln. szám.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister úr f. évi márczius hó 6-án 10.406. sz. alatt kelt átíratában tudatta velem, hogy az 1882. évi 10.054. sz. alatt kelt rendeletét, — melynek értelmében a feltétlenül portómentes polgári vagy katonai hatóságok által egyes magánüzletekben megrendelt nyomtatványok, ha »hivatalos fölszólításra portómentes« megjelöléssel vannak ellátva, portómentesen kezelendőknek nyilvánítottak — posta-jövedéki szempontból hatályon kívül akarja helyezni.

Miután azonban lehetséges, hogy ezen említett rendelet alapján egyes üzleteknek a nyomtatványok portómentes szállítása szerződésileg biztosított s miután a közmunka- és közlekedésügyi minister úr hajlandó lenne ezen szerződésileg biztosított jogokat, a többször említett rendelet hatályon kívül helyezésének esetére is, esetről-esetre ideiglenesen — legfőlebb azonban a szerződés lejártáig — fentartani, hivatali elődömnök 1882. évi 1606. eln. szám alatt kelt intézvénye kapcsán fölhívom Nagyságodat, hogy a hivatalos hatáskörében kötött

ilyen szerződés vagy szerződések esetleges fenállásáról — a szállító nevének s a szerződés lejártának megjelölése mellett — engem sürgősen — legfőlebb ápril hó 15-ig — értesítsen.

Budapesten, 1889. évi márczius hó 15-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

9592.

A közmunka- és közlekedésiügyi m. kir. minister úr múlt évi december hó 19-én 50,514 sz. alatt hozzám intézett átíratában tudatta velem, hogy a vezetése alatt álló postaintézet kezelési teendőit nagy mértékben megnehezíti és szaporítja a kocsipostán portómentességet élvező hatóságok és hivatalok által majdnem kivétel nélkül követett azon eljárás, miszerint pénzküldeményeiket gyakran még a legcsekélyebb összegűeket is nem portómentes postai utalvánnyal, hanem pénzes levélben adják postára; jöllehet a pénzes levélnek felszerelése magára a küldő hatóságra nézve, még az esetben is több költséggel és több fáradtsággal jár, mint egy portómentes utalványnak kitöltése, ha az utalványozott pénzre vonatkozó írásbeli közlemény külön levélben küldetnék el.

A portómentes postautalványoknak nagyobb mértékben való használatba vétele ellen számbavehető nehézség annál kevésbé foroghat fenn, a mennyiben a pénzt küldő hatósági vagy hivatali közegnek a részére kiszolgáltatott feladó vevény nyilvántartása által, ép úgy módjában áll a postautalvány, mint a pénzes levél tényleges postára adásáról meggyőződni. Ehhez járul még az is, hogy a pénznek postautalvánnyal való küldése úgy a küldő-, mint a felvevőnek is több biztositékot nyújt.

A postakezelésben elérhető könnyítések és egyszerűsítések szempontjából felhívom a Tanácsot, hogy mindazon ötven forintot meg nem haladó pénzküldeményeket, melyek a postai tarifák és postaüzleti szabályok 67. §-ában foglalt határozmányok értelmében portómentesen szállítandók, ezentúl az említett tarifák 28. §-ának 2. pontjában körülírt módon, kizárólag portómentes utalványok útján adassa postára. Ez alól természetesen kivételnek van helye akkor, ha az elküldendő hiva-

talos pénz corpus delictit képez, vagy pedig ezüst, esetleg arany-pénzből áll.

Budapest, 1889. évi márczius hó 9-én.

A minister meghagyásából:

DR. MARKUSOVSKY S. K.,
ministeri tanácsos.

49,772. számhoz.
1888.

Tekintettel a magántanári habilitationál eddig követett eljárásra és annak kezelése körül szerzett tapasztalatokra, a következőkre kell felhívnom a Tanácsnak és tudomány-karoknak figyelmét, a magántanári intézménynek úgy az egyetemi tanítás, mint általában a tudomány művelés minél sikeresebb fejlesztése és tökéletesbítése érdekében.

Nem szenved ugyan kétséget, hogy a tanszabadsággal egyetemeinken meghonosult magándocensi intézmény tudományos munkálkodásunkra és haladásunkra számbavehető befolyással volt. A tudomány művelésére többeknek tért nyitott, a tudományos ambíciót élesztette, a tudomány kiterjedtebb, behatóbb tanításában részesítette a hallgatóságot; irodalmunkat gyarapította, szakemberek, tanárok iskolájának bizonyult.

Ezen jótékony hatása mellett voltak azonban kevésbé öröndetes eredményei is, melyek leginkább annak tulajdoníthatók, hogy az intézmény új, sokak előtt ismeretlen volt s már ennél fogva is nem kezeltetett s nem használtatott fel mindenkor rendeltetéséhez képest.

Az egyetemi magántanárság célja a tudománynak intensivebb és extensivebb művelése, jelesen pedig oly tudósok kiképzése lévén, kik már a tanítás terén kimutatott képességüknél fogva is nyilvános tanároknak volnának meghívhatók, ebből önként következik, hogy csak oly egyéneknek kellene erre a térre lépni, kik a tudomány művelését életpályájoknak választották és csak oly egyének volnának a habilitatiohoz bocsáthatók, kik nem csak az illető tudományt, annak mai állása szerint, tökéletesen hatalmukba ejtették, hanem önálló tudományos búvárlatok és a tudomány művelés terén számbavehető munkák által kétségbevonhatlanul azt is bebizonyí-

tották, hogy szaktudományuk feladatait felfogni képesek s annak további fejlesztésére a kellő módszeres készséggel bírnak.

A magántanári intézmény sikeres működéséhez megkívántató ezen feltételek figyelmen kívül hagyatnak akkor, midőn oly egyéneknek engedtetik meg a habilitáció, kik alig, habár kitűnő sikerrel végezték be az előírt tanfolyamot, vagy oly munkák alapján, melyek inkább az iskolai betanulás és a hallottak recapitulatiojának, mintsem önálló komoly tanulmány, észlelés és kutatásnak eredményei vagy pedig olyanoknak, kiknek nyilvánvalóan a tudomány művelése és akár a tárgy minősége, akár egyéni qualificatiójuk és törekvéseiknél fogva a tanári hivatás nem lehet feladatuk s a kik azután, midőn céljukat a tanári cízzel elérték, tudományos munkásságuknak többé semmi jelét nem adják.

Úgyszintén a magántanári intézmény rendeltetésének nem felel meg, ha a habilitatio a tudomány valamely igen szűkre szabott köréből, annak szinte egy fejezetéből engedtetik meg csak. Nem tagadható ugyan, hogy ezen institutiónak egyik fontos feladata abban is áll, hogy a nyilvános tanárok által esetleg egész kiterjedésükben előadott disciplinák egyes kisebb körei különféle irányban, behatóbb és részletes tanulmány és előadás tárgyaivá tétessenek, s ezzel úgy a tudományos munkálkodás serkentessék, mint pedig a fennálló körülményekhez képest a rendszeres egyetemi tanítás kiegészítettessék és gyakorlati hasznavehetősége emeltessék, mindamellett ezen feladata nem követeli azt, hogy egy oly szorosan körülírt körre nyerhessék el csak az illetők a *venia lependi-ti*, mely a tárgynak sem beható tudományos kezelésére, sem a gyakorlati disciplináknál azok gyakorlati beszámítására nem alkalmas s melyből, ha elegendő készséget tanúsítanak is, nem nyújtják még biztosítékát annak, hogy szakukban a magántanároktól megkívánható tudományos látkörrel bírnak.

Miután az egyetemi hatóságok joga és kötelessége arra ügyelni, hogy a rendszeresített előadások pontosan megtartassanak, s a specialis behatóbb előadások minél jobban meg-honosuljanak, a bemutatott előadási programmból módjukban van arról is meggyőződni, hogy az illető m. tanár a tudományból, melyre magát habilitálni kívánja, mely tárgyakat és

esetleg mily beosztás mellett szándékozik előadásainak körébe vonni s módjukban van minden félévi tanrend összeállításánál is a megállapított rend és mód megtartása felett őrködni.

Mindezekre a Tanács és tudománykarok figyelmét felhívom, valamint a budapesti egyetem hatóságait is már felhívtam, megjegyzendőnek találom még, hogy ha alkotmányos életünkkel megindult nemzeti culturalis törekvéseink első időszakában, midőn még sem tudományunk nem volt, sem tudomány-művelő szakemberek nem állottak rendelkezésünkre, az elnézés s az enyhébb bírálóat menthető s némileg helyén is volt, most, midőn a kezdet nehézségein, azt hiszem, már túl vagyunk, most, midőn a tudományt nagyrészt arra hívatott szakférfiak képviselik s művelésére jelesbjeink vállalkoznak, az ily eljárás tovább fenn nem tartható, s a bírálóban szigorúbbaknak, a megválasztásban óvatosabbaknak kell lennünk. Önként értetik, hogy midőn a magántanárok nyilvános tanári cízzel, vagy jelleggel való kitüntetésre ajánlatnak, mind ezen momentumok még inkább figyelembe veendő, ha egyetemeink gyarapodó jó hírnevét veszélyeztetni nem akarjuk.

Hogy ez ne történjék, a felett őrködni az egyetemi hatóságok, a tanár és tudománykarok első sorban vannak hívatva. Az egyetemnek tekintélye, melynek képviselői és annak tudományos autonómiája megköveteli tőlük, hogy ügyeljenek lelkiismeretesen egyfelől arra, hogy körükbe senki se léphessen, a ki a tudományos képzettségnek és jellemnek kétségtelen bizonyosságát nem szolgáltatta s hogy az, a kit körükbe fogadtak, feladatát komolyan vette s állását a tudományművelés érdekében s nem attól távol fekvő czélokra értékesítse s ügyeljenek másfelől arra, hogy azon magántanároknak, kik beváltak, a lehetőségig mód és alkalom nyújtassék a tanításra és választott tudományuk művelésére.

A magántanárságot szabályozó rendelet nem tartalmazhat oly intézkedéseket, melyek a tudományos készütségnek, munkásságnak és jellemnek azt a mértékét és fokát tüzetesen megállapíthatnák, mely az egyetemi magántanári működés szükségképi kellékének volna tekinthető.

Részemről azt hiszem, hogy ezt a mértéket az illetékes rendes tanárok és a karok tudománya és tudományos munkássága szolgáltathatja és szabja meg leginkább, s hogy a

magántanárok megválasztása s utóbb azoknak működése lehet tanúsága és jele annak a tudományos szellemnek és buzgóságnak, a melylyel ők a maguk hivatását felfogják s melyet az egyetemen meghonosítaniok sikerült.

A minálunk fennálló körülmények között, midőn egyfelől izolált állásunk miatt a tudósokat és tanárokat magunknak kell nevelnünk, másfelől, csekély számú főiskoláink mellett, csak kevésnek jut közülnök tér a tudományos működésre, s még kevesebben alkalmazhatók megfelelő helyen tanárokként, kétszeres kötelességünk az egyetemi magántanári intézményt a célnak megfelelő módon kezelni, ápolni és minél jobban értékesíteni.

Annál inkább óhajtottam a felvetett szempontokra komolyan felhívni a Tanács s a tudománykarok figyelmét, mert ha jövőben a habilitációknál azok egyike vagy másikának teljes mellőzését kellene tapasztalnom abban a sajnos kényszerhelyzetben találnám magamat, hogy a habilitáció megerősítését vagy megtagadjam, vagy legalább is elodázzam.

Budapesten, 1889. évi április hó 8-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

9411. szám.

Megengedem, hogy az egyetemi hatósági szervezet 12.§-a oly módon módosíttassék, miszerint az akadémiái hatóságok választása a megelőző tanév május havában legyen végrehajtható.

Miről a Tanácsot f. évi február hó 8-án ad 100. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és mihez tartás végett értesítem.

Budapest, 1889. évi április hó 16-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

10,853. szám.

Az egyetemi Tanácsnak folvó évi január hó 30-án 441. sz. a. kelt felterjesztésével vettem az egyetem személyzetéről szóló kimutatást. Mivel azonban ebből a magántanárok teljesen hiányzottak, külön rendelettel híttam fel az egyetemi tanácsot, hogy e hiányt pótolva a magántanárokról is terjeszsen fel kimutatást. Ez megtörtént ugyan, de a beküldött személy-

zeti kimutatásban még annyi a hiány vagy helytelen adat, főleg a tanárok kinevezési és fizetés kiutalványozási számát, a magántanárok, tanársegédek, tanítók, gyakornokok, műtő-növendékek, tisztviselők és szolgák viszonyait illetőleg, hogy az így összeállított anyag az egyetemi személyzetről szerkesztett törzskönyv rovatainak hiteles kitöltésére alig használható fel.

Felszólítom azért az egyetemi Tanácsot, hogy jövőben nagyobb figyelmet fordítson a szóban levő évi személyzeti kimutatás összes rovatainak teljes és hiteles kitöltésére s az erre vonatkozó anyagnak egészen megbízható összeállítására.

Budapesten, 1889. évi ápril hó 20-án.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. k.,
államtitkár.

1032. eln. szám.

A magyar királyi és a császári királyi osztrák kormány közt a számsorok interpunctiójának egyöntetűvé tétele céljából létrejött egyezség értelmében, a földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister úrnak mult évi 1398. eln. sz. alatt kelt átirata alapján felhívom az egyetemi tanácsot, intézkedjék az iránt, hogy jövőre minden statistikai és egyéb hivatalos kimutatásban, a számsorok akként pontoztassanak, hogy jobbról balra az első három számjegyet egy pont, a következőt egy vessző, s így tovább felváltva egy pont és ismét egy vessző válassza el a hármanként csoportosított számjegyeket. A tizedesek megkülönböztetésül egy a számjegyek alsó vonalánál kissé magasabbra helyezett pont szolgál s további megkülönböztetésül a tizedesek apróbb számjegyekkel irandók.

Egy tíz számjegyből álló számsor tehát, mely azonkívül két tizedest is tartalmaz, következő jelzéssel látandó el: 1.000,000⁰⁰. Ez egy példa, egész világosan feltünteti az interpunctióra nézve elfogadott elveket, melyekre nézve óhajtandó, hogy jövőre a magyar korona országainak egész területén általános érvényre jussanak.

Budapesten, 1889. évi ápril hó 25-én.

GRÓF CSÁKY S. k.

11,137. szám.

A m. kir. pénzügyminister úr az egyetemi kórodák és intézetek részére szükséges alkohol mennyiségeknek adómentesen miként leendő beszerzése tárgyában hozzá intézett megkeresésemre arról értesít, hogy a tudományos czélokra szükséges alkohol mennyiségek adómentes beszerzésére vonatkozó határozmányok a szeszdóról szóló 1888. 24. t. cz. végrehajtása iránt kiadott utasítás 24 és 27 §§-aihoz csatolt E. melléklet II. pontjában (Magyarországi rendeletek tára 1888. évi folyam 1570 oldal) foglaltatnak.

Ezen szabábályok értelmében az, a ki tudományos czélokra alkoholt adómentesen beszerezni szándékozik, tartozik kellően felszerelt folyamodványát az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál benyújtani, mely az adómentes beszerzést az előírt feltételek mellett saját hatáskörében engedélyezi.

Mintán kötelezettséget vállaltam az iránt, hogy az adómentes szesznek a bejelentéstől eltérő másnemű czélokra való felhasználása esetében az idézett törvénycikk rendelkezéséhez képest megállapított nagyobb adótétel szerint kiszabott fogyasztási adó meg fog fizettetni, a pénzügyminister úr az adómentes szeszmennyiségek után járó biztosíték letételétől eltekinteni szives volt.

Midőn a tanácsot erről tudomás és mihez tartás végett értesítem, egyuttal kijelentem, hogy az adómentes szesz kezelése körül netalán felmerülendő szabálytalanságok következtében büntetésből kirótt magasabb fogyasztási adó megfizetése az intézeti személyzetet illetőleg az alárendelt közegeiért felelős intézeti igazgatót fogja terhelni.

Budapest, 1889. évi Május hó 8-án.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. k.,
államtitkár.

9240. szám.

A kolozsvári m. kir. tudomán-egyetem tanácsának, a külföldi oklevelek nostrificatója tárgyában, egy adott eset kapcsán a budapesti m. kir. egyetem tanácsához intézett ren-

deletem másolatát, tudomás és miheztartás végett azzal küldöm meg, hogy a nostrificáció fejében esetleg megkövetelendő díjak iránt ide jelentést tegyen.

Budapest, 1889. évi május hó 10-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

Megengedem, hogy James Brodie skótországi Laurencze-kirk Kinkordinei születésű 34 éves orvosnak az edinburgi és glasgowi illetékes orvos collégiumok által kiállított orvossebész oklevele, az orvosi kar által megkövetelt collégium sikeres kiállása után nostrificáltassék. Az orvosi kar azon javaslatát azonban, hogy részére a collégium sikerülése esetén, a szabályszerű felavatás után, a bpesti egyetem által kiállított tudori oklevél adassékki, mint nemcsak a szabályokba ütközőt, hanem a nostrificató fogalmával is ellenkezőt helyesnek nem találom. Ily oklevelek ugyanis az ügy természetéhez képest és a nostrificációt szabályozó s mindeddig követelt 1850. évi 4513/153. számú vallás- és közoktatásügyi ministeri rendelet értelmében, csak olyanok számára állíttatnak ki, a kik csak a tudori cím viselésére, de nem egyszersmind az orvosi gyakorlat üzésére jogosító tudori oklevél birtokában vannak, s előbb az összes nálunk megkövetelt és államvizsgálatok jellegével bíró orvostudori szigorlatokat leteszik és szabályszerűen felavattatnak. Az oly folyamodók oklevelei ellenben, kik az orvosi gyakorlatra is jogosító tudori oklevelet képesek felmutatni, ha az általuk végzett tanulmányok a nálunk megköveteltekkel megegyezők, az idézett rendelet értelmében collégium alapján, vagy a nélkül is egyszerűen nostrificálandók, azaz az illető egyetem bizonyítja, hogy a kérdésben forgó külföldi oklevél a hazai egyetemek által kiállítottakkal egyenjogunak elismertetik. Miután azonban az idézett szabályrendelet arról nem rendelkezik, hogy ezen elismerés mily alakban történjék, egyöntetűség és netaláni félreértések kikerülése céljából elrendelem, hogy jövőre az ilyen oklevelek hátára a /. alatt idezárt József-műegyetem szervezeti szabályzatának 39. §-ában foglalt honosítási záradék, természetesen a megfelelő elnevezések (műegyetem, mérnöki sat.)

megváltoztatásával — vezettessék rá. A mennyiben a tanács kívánatosnak találná, hogy a nostrificálás fejében — mint az a műegyetemen is meg van — bizonyos illeték, talán annyi, a mennyi az oklevél kiállításáért fizettetni szokott, követel- tessék meg, ez iránt ide felterjesztést tegyen.

A másolat hitelül:

REPSZER S. k.,
irodatiszt.

22,242. szám.

Mártonffy Bogdán jogszigorló folyamodványát az iránt, hogy pótvizsgálatát, melyre a III. jogtud. szigorlaton utasítta- tott, a szabályszerű 6 heti határidő helyett 4 hét múlva tehesse le, f. é. május 17-ről 846. sz. a. kelt felterjesztésére hivatko- zással /. alatt azzal küldöm vissza, hogy a kérelmet teljesít- hetőnek nem találtam.

Az egyetemi tanács, miként ezen felterjesztéséből is kitű- nik, az 1883. szigorlati szabályzat 13. és 14. §-át olyképp alkal- mazza, hogy a rendes egymásutánban ismétlés nélkül teendő pótszigorlatok határidejének leszállítására a tanári testület joga- sult ugyan, az ismétlő és pótszigorlatok határidejének leszál- líthatására azonban a szabályzat a kart fel nem hatalmazza.

Kész vagyok mindamellett hozzájárulni az említett sza- bályzati szakaszok olyan értelmezéséhez, miszerint bármely szigorlat határidejének a szabályzat által kitűzött határok közt való leszállíthatására a tanári kar legyen jogosult.

Ily értelemben hatalmaztatott már fel egy concret eset alkalmából a budapesti egyetem is.

Ennélfogva bármely szigorlati határidő leszállításra vonat- kozó folyamodványra nézve jövőben a jog- és államtudo- mányi kar lesz illetékes határozni, úgy azonban, hogy a leszállítás ismétlő szigorlatoknál hat hétnél s pótszigorlatoknál négy hétnél rövidebb időre nem szólhat.

Budapesten, 1889. május 29 én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. k.,
államtitkár.

1449. eln. szám.

Eltökélt szándékom a kir. tudomány egyetemeinken jelenleg fennálló tanulmányi, fegyelmi és leczképezés-szabályzatot több irányban gyökeresen reformálni. E reformok csatlakozni fognak azokhoz, a melyeket a felsőbb iskolai képzés több terén már boldogult hivatali elődöm kezdeményezett. Csak röviden kívánok ezúttal utalni amaz intézkedésre, melylyel úgy az egyetemi, jog- és államtudományi karok, mint a jogakadémiák felhívtak, hogy a jog- és államtudományi államvizsgálatok szigorítása tárgyában javaslatokat tegyenek; e javaslatok beérkeztek, jelenleg tanulmány tárgyát képezik, s rövid idő alatt közölni fogom az egyetemi tanácscsal is megállapodásaimat, az e javaslatok alapján szükségeseknek mutatkozó rendszabályokra nézve. Azonban kétséget nem szenved, hogy ez intézkedések csak egyik alkotó részét képezendik annak a kiterjedtebb reformnak, a melyre jog- és államtudományi tanulmány- és vizsga-rendszerünknek a tapasztalás utmutatása szerint általában szüksége van, a melynek módozatai az irodalom és szaktanácskozmányok körében már régóta vita tárgyát képezik, de eddig még főleg azért nem voltak megállapíthatók, mert e kérdés sokszorosan függ össze oly más kérdésekkel, a melyeknek megoldása túl terjed a vallás- és közoktatásügyi minister hatáskörén, s a melyek részint az ügyvédrendtartás, részint a tisztviselői minősítés körébe tartoznak. Utalok továbbá arra, hogy az orvostudományi szigorlatok érvényben levő szabályzatának reformja szintén folyamatban van és erre nézve az egyetemi orvostudományi karok szintén felhívtak a javaslat-tételre.

Végül lehetetlen említés nélkül hagynom a középiskolai tanárképzés régóta vajúdo kérdését, melynek végleges és sikeres megoldása hivatalbeli elődömnök gyakran nyilvánított meggyőződésével teljesen egyező nézetem szerint csak egy bennlakással egybekötött országos nagy tanárképző intézet felállítástól várható.

Azonban eltekintve a tanulmányi és vizsgálati rend eme különböző kérdéseitől, melyek első sorban az illető hivatási pálya igényei szempontjából s a felsőbb oktatásnak szakok szerint különböző természetéhez képest veendőik szemügyre, magoknak az egyetemi szervezet és egyetemi oktatás általános

szabályainak keretében a tapasztalások oly hézagot és hibát hozott napfényre, a melyeknek betöltése, illetve megigazítása úgy felsőbb oktatásunk sikere, mint egyetemeink tudományos és társadalmi hírneve s tekintélye érdekében kívánatos, sőt szükséges.

Az e tekintetben szükségeseknek ismert reformok főleg három kérdés körül csoportosúlnak. Az első az egyetemi hallgatóknak kellő időben az egyetem székhelyén való megjelenése s tartózkodása, a második annak biztosítása, hogy tanidejüket az előadások látogatására s a tanulmányokban való előhaladásra kellő szorgalommal használják fel, a harmadik végül az egyetemeinken divó tanpénz-rendszer reformja.

A mi az első kettőt illeti, általában megjegyezni kívánom, miszerint a tanulási szabadság elvét úgy, a mint az az 1848-ki XIX. t. cz.-ben biztosítva van, egyetemeinken föltétlenül tiszteletben kívánom tartani, s eltekintve azoktól a korlátozásoktól, a melyeket a valamely szakvizsgára való előkészület természet-szerűen előszab, a hallgatókra nézve úgy a tantárgy, mint a tanár szabad választását ezentúl is érintetlenül kívánom hagyni; e jogot az oly hallgatók, kik valamely szakpályára való előkészülés nélkül csupán a tudomány mint tudomány tanulmányozása végett keresik fel egyetemeinket, ezentúl úgy mint eddig, egész korlátlanul is érvényesíthetik; s a rendkívüli hallgatói minőség e jog gyakorlását még a középiskolát nem is végzett egyének részére is lehetővé teszi.

De nem vélem a tanulás szabadságának elvét úgy értelmezhetni, hogy az egyetemhez való formai hozzátartozás az egyetemi tanulmányokban való tényleges részvéte nélkül biztosíthassa mindama jogokat és előnyöket, a melyeket a törvények és a szabályok egyetemeink polgárainak nyújtanak; és hatályosan érvényesíteni kívánom az egyetemi szabályzatokban jelenleg is kifejezett ama elvet, hogy az egyetemi tanulmányokban való folytonos hanyagság következményei már előbb is sújtsák az illetőt, mielőtt esetleg vizsgálatainak sikeretelensége őt az elmúlt tanidő s a hozott pénzáldozatok kárba-vesztéről meggyőznék.

E szempontból tűrhetetlennek tartom azt, a különösen budapesti egyetemünkön a hallgatók nagy száma s az ellenőrzésnek azzal járó nehézségei miatt meghonosodott állapotot,

mely szerint a hallgatók egy része még beiratáskor s lecke-könyve láttatása alkalmával sem jelentkezik személyesen, a tanév nagy részét, sőt némely esetben talán az egész tanévet az egyetem székhelyétől távol tölti, s e szerint csak névleg, de nem tényleg válik egyetemi hallgatóvá.

Ennek folytán mindenen előtt arra hívom fel az egyetemi Tanácsot, tegyen a vezetése alatt álló egyetem tudomány-karainak meghallgatása után javaslatot arra nézve, mily intézkedések volnának különösen a nagyszámú elkésett beiratkozások korlátozása s a nem személyesen történő beiratkozás föltétlen megakadályozása, valamint általán az egyetemi hallgatók pontosabb nyilvántartása érdekében teendők.

Az előbb kifejtett elvek alapján s tekintettel ama kedvezőtlen tapasztalatokra, melyekre az egyetemi tanulás eredményeinek vizsgálata általában vezet, indokoltnak tartanám az oly intézkedéseket is, a melyek a hallgatók szorgalmának fokozására, s a tanidő intensivebb felhasználására vezetnének. Fontolóra kívánom vétetni ennélfogva azt is, vajjon nem volna-e a szorgalmi idő általán meghosszabbítható az által, hogy az évközi szünnapok kevesbítettetnének s a tulajdonképeni szorgalmi időnek a szabályszerűnél későbbi megkezdése s korábbi befejezése elkerültetnék, a mi részben a már előbb említett elkésett beiratkozások megakadályozásával is összefüggne.

Az egyetemi hallgatók szorgalmának fokozására a leghatályosabb eszköznek tartanám azonban a tanulmányi szabályzatban való kimondását annak, hogy valamely félévnek a quadrienniumba illetve quinquenniumba való beszámítása az illető félév alatt hallgatott kötelező vagy főtantárgyakból megtartott sikeres colloquiumtól lesz függővé téve. E rendszabály még a lecke-látogatási szorgalom ellenőrzésének is legbiztosabb eszköze volna, biztosítaná a hallgatók tanidejének czélszerű felhasználását, a tanítás körül esetleg mutakozó hiányok orvoslására is vezetne s végeredményében bizonyynyal emelné a vizsgai készség s tehát azzal együtt a szakképzettség színvonalát is.

Magától értetődik, hogy e colloquiumokat azokban a tanszakokban, a melyekben a hallgatók száma igen nagy s a tanárok vizsgálatokkal és szigorlatokkal nagy mérvben vannak

elfoglalva, a tanár minden egyes hallgatóval személyesen meg nem tarthatná. Elegendőnek tartanám, ha a tanár hallgatóinak jelesbjeivel colloquiumok helyett seminaristikus gyakorlatokat tartana s a többiek kötelező colloquiumának elfogadása egy segédtanárra vagy repetitorra bíztnék, kinek az illető tan-szaktól képesített magán-tanárnak kellene lennie, s ki e működéseért állandó díjazásban részesülne, mely költség fedezésére a tanpénz-rendszer czélszerű reformálása esetében könnyű volna fedezetét találni.

A kötelező colloquiumok behozatala volna tehát ama további kérdés, melyre nézve a tudomány-karoknak saját specialis viszonyaikhoz mért véleményes előterjesztését s az egyetemi tanácsnak azokra alapított jelentését mielőbb elvárom.

Végül a harmadik mozzanat, a melyre az egyetemi Tanács figyelmét felhívni kívántam, az egyetemi leczképzés-rendszer reformja.

Hivatali elődöm 1883. évi október hó 24-ikéről 35,899. szám alatt leiratot intézett a budapesti egyetem tanácsához, melyben részletesen kifejtette ama viszásságokat, a melyekkel a jelenlegi tanpénz-rendszer jár, s megjelölt egy néhány módot, mely annak reformálásánál alkalmazható volna.

A budapesti egyetem tanácsának ez ügyben akkoriban tett előterjesztése folytán a tervezett reform akkor elmaradt, de a kérdés nem került le a napirendről, sőt megérlelődött s a reá vonatkozó nézetek tisztultak azóta.

Teljesen osztván hivatali elődöm véleményét a jelenlegi tanpénz-rendszer hátrányaira nézve, mint azt a törvényhozás előtt is kijelentettem, el vagyok határozva e rendszert minden-esetre megváltoztatni s elvárom az egyetemi tanácstól, hogy engem teendő javaslata által ezen, csakis egyetemeink jó hírnevének s tudományos képzésünknek érdeke által sugallt szándékom kivitelében támogatni fog.

Nem kívánom az egyetemi Tanács javaslattételét valamely concrét módozatoknak előzetes megjelölése által megkötni, csupán általában jelzem, hogy meg akarom szüntetni azt a jelenlegi állapotot, a mely szerint a tanárok leczképzés-jövedelme nemcsak az előadási órák, de a beirt hallgatók számával is egyenes arányban növekedvén akár a végtelenig, egyfelől gyakran az egyenlő mértékben elfoglalt tanárok hiva-

tali jövedelmei között is rendkívüli aránytalanságok mutatkoznak, másfelől tanárok és hallgatók egyaránt bizonyos félésszeg helyzetbe hozatnak egymással szemben, mely kárára van annak a viszonynak, a melynek tanár és hallgató között a tudományos működés és a képzés érdekében fõnn kell állania.

Kijelentem egyébiránt, miszerint az egyetemeken befolyó leczkepezéseket a létesítendõ reform után is csak az illetõ egyetem céljaira kívánom fordíttatni.

Tekintettel arra, hogy ez ügyben a reform irányelveit mielőbb megállapítani kívánom, felhívom az egyetemi tanácsot, miszerint esetleg egy külön, az összes karokat képviselő bizottság kiküldése útján gondoskodják róla, hogy a leczkepezés-rendszer megváltoztatása iránti érdemleges javaslata legkésőbb f. évi október hó 20-ig, elélem terjesztessék.

Egy perczig sem kétlem, hogy e fontos és nehéz kérdés megoldásánál úgy az egyetemi tanácsot, mint a vezetése alatti egyetem karait egyedül a tudomány és a képzés jól felfogott érdekei vezérlelendik, s hogy hazai egyetemeink tanári kara még a magánérdek csábításaival szemben is érvényt fog tudni szerezni ezen érdekek követelményeinek.

Budapest, 1889. évi julius hó 14 én.

GRÓF CSÁKY S. K.

24,144. sz.

Oly czélból, hogy az államnak, továbbá a közalapítványoknak tulajdonában levõ ingatlanok felõl pontos törzskönyv legyen szerkeszthetõ, ezen kívül, hogy azon ingatlanoknak, melyeknek használata állami közoktatási célokra engedtetett át, pontos jegyzéke egybeállítható legyen, felhívom a Tanácsot, hogy az $\cdot$ alatti minta szerint a hatáskörébe tartozó ilyen ingatlanokról pontos kimutatást szerkeszszen s azt hozzám legkésőbb ezen rendeletem keltétõl számított 30 nap alatt mutassa be.

Együttal, a mennyiben csak lehetséges, ezen idõn belõl a jelzett ingatlanokra vonatkozó telekkönyvi kivonatokat is szerezze be és nyilatkozzék az iránt, vajon az azokra vezetett

telekkönyvi adatok tudomásuk szerint megfelelnek-e a valódi állapotnak, vagy igényelnek-e és mely irányban kiigazítást?

Budapest, 1889. június hó 6-án.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR s. k.,

osztálytanácsos.

1513. eln. szám.

A képviselőház kívánságára elhatároztam, hogy a kulturális célokra jelentékenyebb adományokat tevők neveit, az országgyűlés elé terjesztendő ministeri évi jelentéseimben közzé fogom tenni.

Felhívom tehát az egyetemi tanácsot, hogy a vezetésére bízott hatóság körében történendő, kulturális érdekeknek szolgáló minden jelentékenyebb adományozást ezentúl annál pontosabban jelentse ide be, nehogy a ministeri jelentésben leendő kimutatás hiányossága folytán célját téveszsze.

Budapesten, 1889. évi június hó 17-én.

GRÓF CSÁKY s. k.

22,749. számhoz.

A véderőről szóló 1889. évi VI. t.-cz. 25. §-a folytán szükségessé válván, hogy az egyetemi és jogakadémiai hallgatóknak érdekei lehetőleg figyelembe vétessenek s ennek megfelelőleg a tanulmányi szabályzatok módosíttassanak, erre vonatkozólag rendeletet bocsátottam ki, melyet 30 példányban a Tanácsnak 1/2 alatt miheztartásul és megfelelő kihirdetés céljából küldök meg.

Budapest, 1889. évi június hó 21-én.

GRÓF CSÁKY s. k.

25901. szám.

Az orvosi diplomák nostrificatiójának díját 40 frtban állapítom meg, mely összegből egyenkint 5—5 frt összesen 15 frt a rectornak, a dékánnak és kari jegyzőnek, 16 frt a kari pénztárnak, 9 frt pedig az egyetemi irodának jár, a

honosítási záradéknak az oklevélre reávezetése és pecséttel ellátásáért nem különben a bélyegért.

Miről a tanácsot f. évi június hó 19-én 835. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapesten, 1889. július hó 27-én.

A minster helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

1689. eln. szám.

A kereskedelemügyi m. kir. minster úr a hazai ipar fejlesztésére és új gyárak létesítésére illetve, meghonosítására irányzott törekvésének tervszerű és rendszeres keresztűlvitele szempontjából felette kívánatosnak tartja mindenekelőtt tudni, hogy a kormányzat különböző ágaiban, mely iparczikkek képeznek állandó és rendszeres szükségletet és azok ez idő szerint honnan szereztetnek be? és e célból felkért engemet, tájékoztatnám őt arra nézve, hogy a vezetésem alatt álló ministerium és a hatásköréhez tartozó hatóságok és intézetek által évenként mely iparczikkek szereztetnek be, mennyi minden egyes iparczikkból az évenkénti szükséglet, mennyit tesz a szállítási ár egyenként és honnan és kitől (mely cég-től) szereztek eddig be az említett cikkek és végre mikor járnak le az e tekintetben esetleg feálló szerződések. E tekintetben a következő cikkekre fektet különös súlyt:

1. Posztó és posztóneműek, 2. Vászonneműek 3. Gyapotszövetek, 4. Kőszövő árúk, 5. Bőrneműek, 6. Lábbeliek, 7. Szíjak, 8. Zsinórzatok, 9. Sipkák, 10. Kész ruhák, 11. Papir, 12. Iron, 13. Kötelek, hevederek és zsinegek, 14. Porcelán és kőedény. 15. Üveg.

Miután a kereskedelemügyi m. kir. minster urat mielőbb azon helyzetbe juttatni akarom, hogy a kellő adatok birtokában a közgazdasági érdekek szempontjából szükséges vagy célszerűeknek látszó további intézkedéseket megtehesse felhívom a tanácsot hogy a vezetése alatt álló intézet illetve hivataloktól a f. alatt ide mellékelt minta felhasználása mellett a fent említett adatokat szerezze be és küldje be.

Budapesten, 1889. évi július hó 15-én.

A minster helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

28,300. szám.

Az 1889. XXVI. t.-cz végrehajtása tárgyában kibocsátott szabályrendeletemet miheztartásúl és megfelelő közzététel céljából a Tanácsnak ./. alatt küldöm meg.

Kelt Szepes-Mindszent, 1889. július 23.

GRÓF CSÁKY S. K.

1889/90.

37.786. szám.

A m. kir. pénzügyministernek f. évi augusztus hó 24-én 32.605. sz. a., az 1888-ik évi XXXII-ik t.-czikk rendelkezése folytán felmondott földtehermentesítési s egyéb államkötvények kamatozásának megszűnésére nézve hozzám intézett átíratát másolatban a Tanácscsal a f. évi 2862. sz. alatti intézkedésem kapcsán ezennel közlöm és felhívom, hogy a mennyiben a kötményezett ilyenmő kötelezvények beváltása s azok értékének további mikénti elhelyezése iránt eddig az előírt törvényszerű eljárás elmulasztatott volna, a megfelelő intézkedést haladéktalanul megtenni sziveskedjék, mivel mulasztás esetén a törvényes határidő lejártával a kamat-veszteségért kártalanítás nem fog nyújtatni.

Különös figyelmet érdemel a pénzügyministeri átírat harmadik bekezdésében elősorolt címletű kötelezvények, záloglevelek és vasúti kölesönkötvények.

Szükséges tehát, hogy a letétben levő tiszti-díjak, vállalkozási biztosítékok, béróvadékok és bármily más czímen letétben levő ebbeli értékek gondos átvizsgálás alá vétessenek és a beváltás, minden további rendelet nélkül, gyorsan fogatósíttassék.

A mívelet eredményét, a beváltott kötvények és új címletek jegyzékével annak idején feljelenteni méltóztassék.

Budapest, 1889. évi szeptember hó 9-én.

GRÓF CSÁKY S. K.